

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie ze skargi J.L. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 6 lipca 2018 r., sygn. akt I ACa (...)
w sprawie z powództwa J.L.
przeciwko T.L. i K.L.L.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 listopada 2019 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 6 lipca 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację J.L. od wyroku Sądu Okręgowego w B. z 3 października 2017 r., w sprawie przeciwko T.L. i K.L.L. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Powód wniósł od wyroku z 6 lipca 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wskazując na naruszenie art. 898 k.c. w zw. z art. 897 k.c., art. 899 § 1 i 3 k.c., art. 888 k.c., art. 868 k.c., art. 405 k.c., art. 406 k.c., art. 408 k.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 5 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c., art. 902 k.c., art. 385 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c., art. 102 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. oraz art. 316 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 233 k.p.c., art. 383 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Z przesłankami tymi skorelowany jest art. 424⁵ § 1 k.p.c., który zalicza do konstrukcyjnych elementów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia: oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części (pkt 1), przytoczenie podstaw skargi oraz ich uzasadnienie (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (pkt 5) oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem (pkt 6). Z uwagi na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, wszystkie wymagania konstrukcyjne wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. muszą być przytoczone odrębnie i samodzielnie, niezależnie od innych, wobec czego skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych (art. 424⁸ § 1 k.p.c.), co skutkuje jej odrzuceniem.

4. Skarga wniesiona w niniejszej sprawie nie czyni zadość przesłankom i wymaganiom określonym w art. 424⁵ § 1 pkt 2 i 5 k.p.c.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - pomijając inne ograniczenia - jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji RP i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Inaczej mówiąc, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może - w wypadku wystąpienia szkody - uzasadniać odpowiedzialność państwa. Pogląd ten odpowiada również tezie, że państwo demokratyczne,

o rozwiniętym pierwiastku obywatelskim, musi wymagać od członków wspólnoty dbania o swoje prawne interesy i korzystania z dostarczanych przez prawo środków, w tym oczywiście środków zaskarżenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018/12/121).

W dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi przez Jana Lisa, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym). Skoro uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w zw. z art. 95 ustawy o Sądzie Najwyższym - prowadzi do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny "szkody judykacyjnej", jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej. Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom, skarga nie zawiera żadnych wyjaśnień w tej kwestii.

5. Skarżący nie spełnił również wymagania zawartego art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. w zakresie wykazania, że w sprawie nie było możliwe wniesienie skargi kasacyjnej (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Ograniczył się do podania, że otrzymał pismo z Prokuratury Krajowej z 3 stycznia 2019 r., w którym nie zalecono mu wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z 6 lipca 2018 r., nie orientował się w zakresie skargi kasacyjnej, a będąc osobą chorą nie starał się o przywrócenie terminu do jej wniesienia. Argumentacja taka jest oczywiście niezasadna. Należy również zwrócić uwagę, że powód w toku postępowania zakończonym zaskarżonym wyrokiem był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w tym pełnomocnik ten złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem (k. 202). Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu

zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Tymczasem w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem z 6 lipca 2018 r. powód określał wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 220 000 zł (apelacja powoda k. 162 akt sprawy I ACa (...)).

6. Skarga wniesiona przez powoda nie spełnia nadto wymogu określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c. Uszło uwagi skarżącego, że obowiązek przytoczenia podstaw skargi oraz podania przepisów, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny, dotyczy odrębnych elementów konstrukcyjnych skargi i wskazanie tylko jednego z nich nie jest wystarczające, nawet jeżeli w ocenie skarżącego, w obu przypadkach byłyby to te same normy prawne. Wskazanie zatem, że podstawę skargi stanowią zarzuty prawa procesowego oraz materialnego, które spowodowały niezgodność zaskarżonego orzeczenia z prawem albo, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż doszło do rażącego naruszenia wymienionych przepisów, nie stanowi spełnienia obowiązku podania przepisów, z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 6 lipca 2018 r. powód wskazał, że wnosi o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego wyroku z art. 898 k.c. w zw. z art. 897 k.c., art. 899 § 1 i 3 k.c., art. 888 k.c., art. 868 k.c., 405 k.c., art. 406 k.c., art. 408 k.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 5 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c., art. 902 k.c., art. 385 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c., art. 102 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. oraz 316 k.p.c., art. 227 k.p.c., art. 233 k.p.c., art. 383 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Skarga nie zawiera jednak wymaganego w art. 424⁵ § 1 pkt 2 k.p.c. wyodrębnionego wskazania podstaw skargi, tj. przepisów, które zdaniem skarżonego zostały naruszone.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

as]

jw